

การตั้งถิ่นฐานมนุษย์ (Human Settlement)

วรสิทธิ์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา
เต็มศักดิ์ สุขวิบูลย์

ความหมายการตั้งถิ่นฐาน

ระยะแรก :

เริ่มเน้นจะศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับ
สิ่งแวดล้อม โดยมุ่งอธิบาย :

- : ที่กำบัง (shelter)
- : ที่อาศัย (habitat)
- : สิ่งอำนวยความสะดวกสบายที่มนุษย์สร้างขึ้น
- : รูปแบบการกระจาย
- : ประเภทของการตั้งถิ่นฐาน

ความหมายการตั้งถิ่นฐาน

ระยะหลัง :

จะเน้นศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบ การใช้ประโยชน์
การบริหารและจัดการ :

- : พื้นที่
- : สภาพแวดล้อม
- : การใช้ประโยชน์ที่ดิน
- : นิเวศวิทยา
- : องค์ประกอบของการตั้งถิ่นฐาน
- : องค์กรในระบบการตั้งถิ่นฐาน

ความหมายการตั้งถิ่นฐาน

การตั้งรกรากอยู่อาศัยในพื้นที่ของมนุษย์ทั้งในรูปแบบชั่วคราว กึ่งถาวรและถาวร ด้วยการบุกเบิกและครอบครองพื้นที่/อาณาบริเวณ อย่างชัดเจนเพื่อความปลอดภัย การดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี

องค์ประกอบต่างๆ การตั้งถิ่นฐาน

- องค์ประกอบทางธรรมชาติ
- องค์ประกอบมนุษย์สร้าง

การตั้งถิ่นฐานมนุษย์

องค์ประกอบ การตั้งถิ่นฐานมนุษย์

องค์ประกอบ การตั้งถิ่นฐานมนุษย์ทั้งทางธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้นมา กำหนดสภาพแวดล้อมการตั้งถิ่นฐาน :

- แหล่งที่ตั้ง
- รูปแบบ
- ขนาดแหล่งตั้งถิ่นฐานมนุษย์
- การใช้ประโยชน์พื้นที่

Broek and Webb (1968) :

การตั้งถิ่นฐานเป็นเครื่องมือ อุปกรณ์และความสะดวกสบายต่างๆ
ที่มนุษย์คิดขึ้นภายหลังการรวมตัวอยู่เป็นหลักแหล่ง ประกอบด้วย :

- ตัวมนุษย์
- ทรัพยากรสมบัติ
- แนวเขตที่แบ่งแยกอาคารออกจากกัน
- บทบาทหน้าที่และรูปร่างของแหล่งตั้งถิ่นฐาน
- อาคารบ้านเรือน
- ถนนหนทาง

ผลรวมวัฒนธรรมสังคมหนึ่งๆ ที่แตกต่างกันไปแต่ละสังคม

Spencer and Thomas (1978 : 6) :

อธิบายว่า การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์เป็นปรากฏการณ์ทางภูมิศาสตร์วัฒนธรรม (Cultural geography) ของการจัดการทางพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัย ทำมาหากินและการแสวงหาโอกาสต่างๆ ของมนุษย์ที่มาอยู่ร่วมกัน ซึ่งสิ่งที่ปรากฏบนพื้นที่เกิดจากผลของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม

Haggett(1965) :

แหล่งการตั้งถิ่นฐานมนุษย์ว่า เป็นการแสดงออกอย่างถาวรในการเข้าครอบครองพื้นที่ของมนุษย์ โดยจะเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จำเป็นในภูมิประเทศ

Chorley and Haggett (1967) :

การตั้งถิ่นฐานมนุษย์ จะเป็นมวลรวมที่ซับซ้อนเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสภาพแวดล้อม โดยแหล่งที่ตั้งถิ่นฐานเป็นรูปแบบที่มองเห็นชัดเจนในภูมิประเทศที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพื้นที่ในอดีต

U.N. Department of Economics and Social Affairs (1974) :

การตั้งถิ่นฐานมนุษย์ หมายถึง **องค์กร (organism) ประกอบด้วย องค์กรประกอบธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้นเป็นจำนวนมากและทำหน้าที่ สลับซับซ้อนภายใต้สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ**

องค์กรประกอบธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้นรวมกันเป็นถิ่นที่อาศัยของมนุษย์ที่ใช้เป็นแหล่งดำเนินชีวิต การเลี้ยงดูสมาชิก การประกอบอาชีพ การแสวงหาการอยู่ดีกินดีทางกายภาพ จิตใจและสติปัญญา

Doxiadis (1976) :

การตั้งถิ่นฐานมนุษย์เป็นการจัดรูปแบบพื้นที่โดยมนุษย์เพื่อมนุษย์
สำหรับการอยู่รอดของมนุษย์และยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ซึ่ง
เท่ากับการพัฒนาของมนุษย์ การเข้าใจถึงตั้งถิ่นฐานมนุษย์อาศัยมิติ

**:- เวลาและสถานที่ ตั้งแต่จักรวาลจนถึงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
บรรยากาศ ตัวมนุษย์**

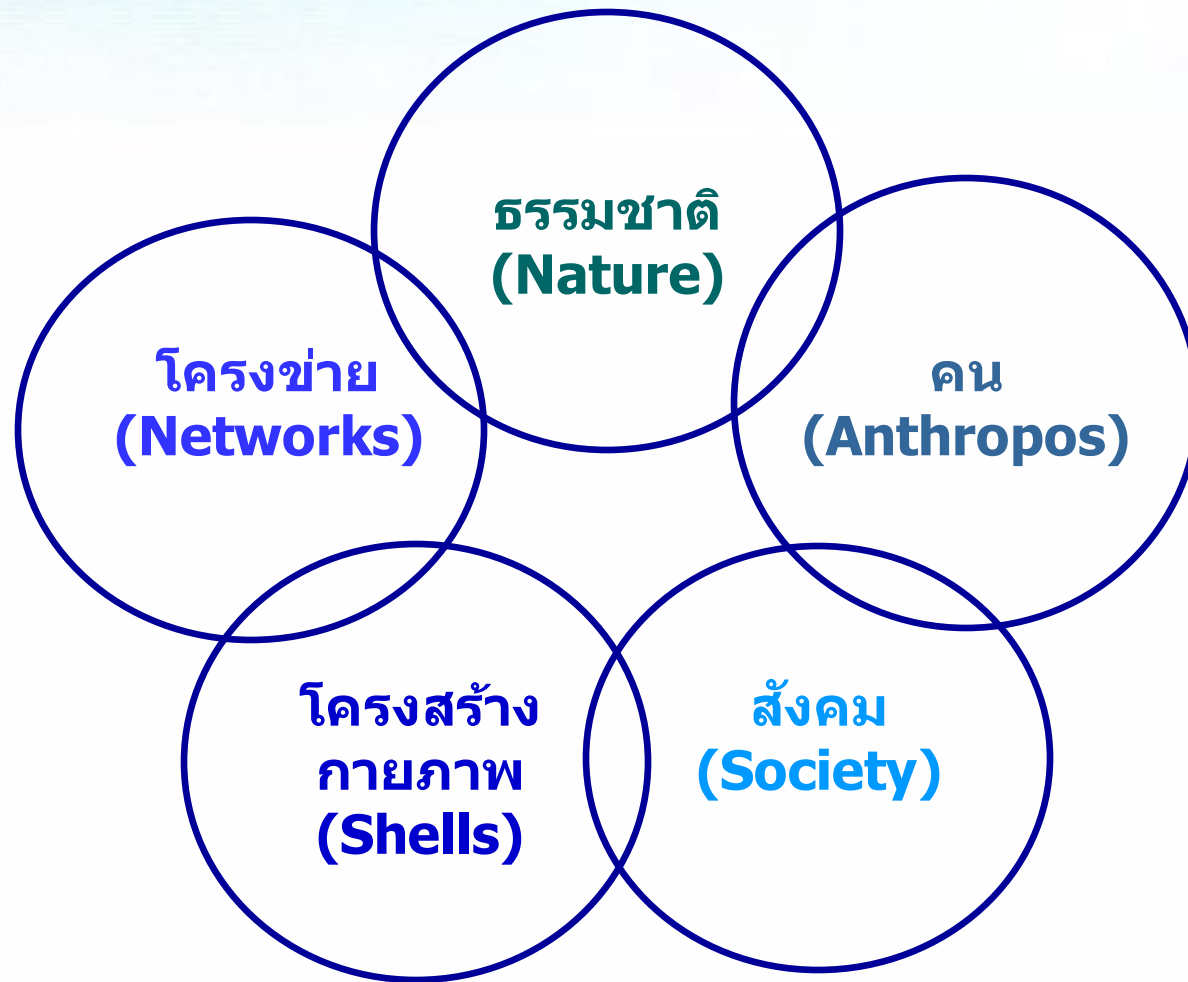
**:- ขนาดการตั้งถิ่นฐาน ตั้งแต่ที่อาศัยชั่วคราวจนถึงอาศัยถาวรและ
ถาวร**

**เกณฑ์พิจารณาการตั้งถิ่นฐานมนุษย์มี 5 ประการ คือ มนุษย์
สังคม สภาพแวดล้อม ที่อาศัยและโครงสร้างพื้นฐาน**

องค์ประกอบการตั้งถิ่นฐานมนุษย์ตามทฤษฎี Ekistics

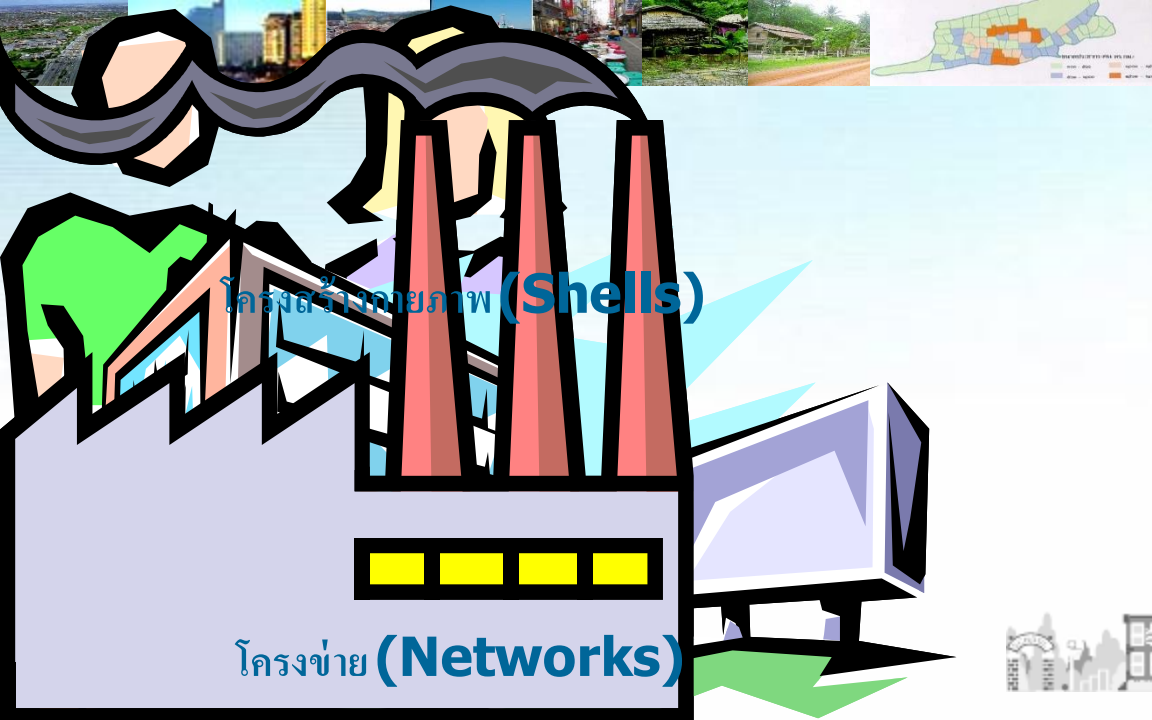

ธรรมชาติ (Nature)

คน (Anthropos)

สังคม (Society)

โครงสร้างภาพ (Shells)

โครงข่าย (Networks)

การตั้งถิ่นฐานมนุษย์ (Human Settlement)

องค์ประกอบพื้นฐานการตั้งถิ่นฐาน

1) ธรรมชาติ (Nature) ประกอบด้วย

- (1) สภาพภูมิประเทศ (geologic resources)
- (2) ลักษณะกายภาพของพื้นดิน (topographical resources)
- (3) ดิน (soil resources)
- (4) พืชพันธุ์ (plant life)
- (5) ชีวิตสัตว์ (animal life)
- (6) ภูมิอากาศ (climate)
- (7) อื่นๆ

องค์ประกอบพื้นฐานการตั้งถิ่นฐาน

2) คน (Man) ประกอบด้วย

(1) ความต้องการทางชีวภาพ (biological needs) เช่น อากาศ น้ำ อุณหภูมิ เป็นต้น

(2) ความรู้สึกสัมผัส (sensation) และการรับรู้ (perception) เช่น ประสาทสัมผัสทั้ง 5

(3) ความต้องการสนองตอบด้านอารมณ์ (emotion needs)

(4) แบบแผนการดำรงชีวิต (life style)

(5) ค่านิยมทางจริยธรรม (moral values)

(6) รูปแบบทางสังคม (social profiles)

(7) แบบแผนครอบครัวและวัฏจักรชีวิตครอบครัว (family pattern and family life cycle) และอื่นๆ

องค์ประกอบพื้นฐานการตั้งถิ่นฐาน

3) สังคม (Society) ประกอบด้วย

- (1) องค์ประกอบของประชากร (population composition)
- (2) ความหนาแน่น (population density)
- (3) การปะทะสังสรรค์ (social interaction)
- (4) แบบแผนทางวัฒนธรรม (cultural pattern)
- (5) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ (economic development)
- (6) การศึกษา (education)
- (7) สุขภาพและสวัสดิการ (health and welfare)
- (8) กฎหมายและการบริหาร (law and administration)
- (9) อื่นๆ

องค์ประกอบพื้นฐานการตั้งถิ่นฐาน

4) โครงสร้างทางกายภาพ (Shells)

(1) เเคะสถาน (housing)

(2) สถานบริการชุมชน (community services) เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล

(3) ศูนย์การค้าและตลาด (shopping centers and markets)

(4) แหล่งสันทนาการ (recreational facilities) เช่น

โรงภาพยนตร์ละคร สนามเด็กเล่น สนามกีฬาและแหล่งบันเทิง

(5) ศูนย์ราชการและธุรกิจ (civic and business centers)

(6) การอุตสาหกรรม (industry)

(7) ศูนย์คมนาคม (transportation centers)

(8) เทคนิคการก่อสร้าง (building techniques) การวางผังบริเวณ (physical layout) อาคารประเภทต่างๆ และอื่นๆ

องค์ประกอบพื้นฐานการตั้งถิ่นฐาน

5) โครงข่าย (Networks)

(1) ระบบการบริการน้ำดื่มน้ำใช้ (water supply systems)

(2) ระบบการบริการไฟฟ้า (power supply systems)

(3) ระบบการขนส่ง (transportation systems) เช่น ทางน้ำ

ทางบก ทางอากาศ

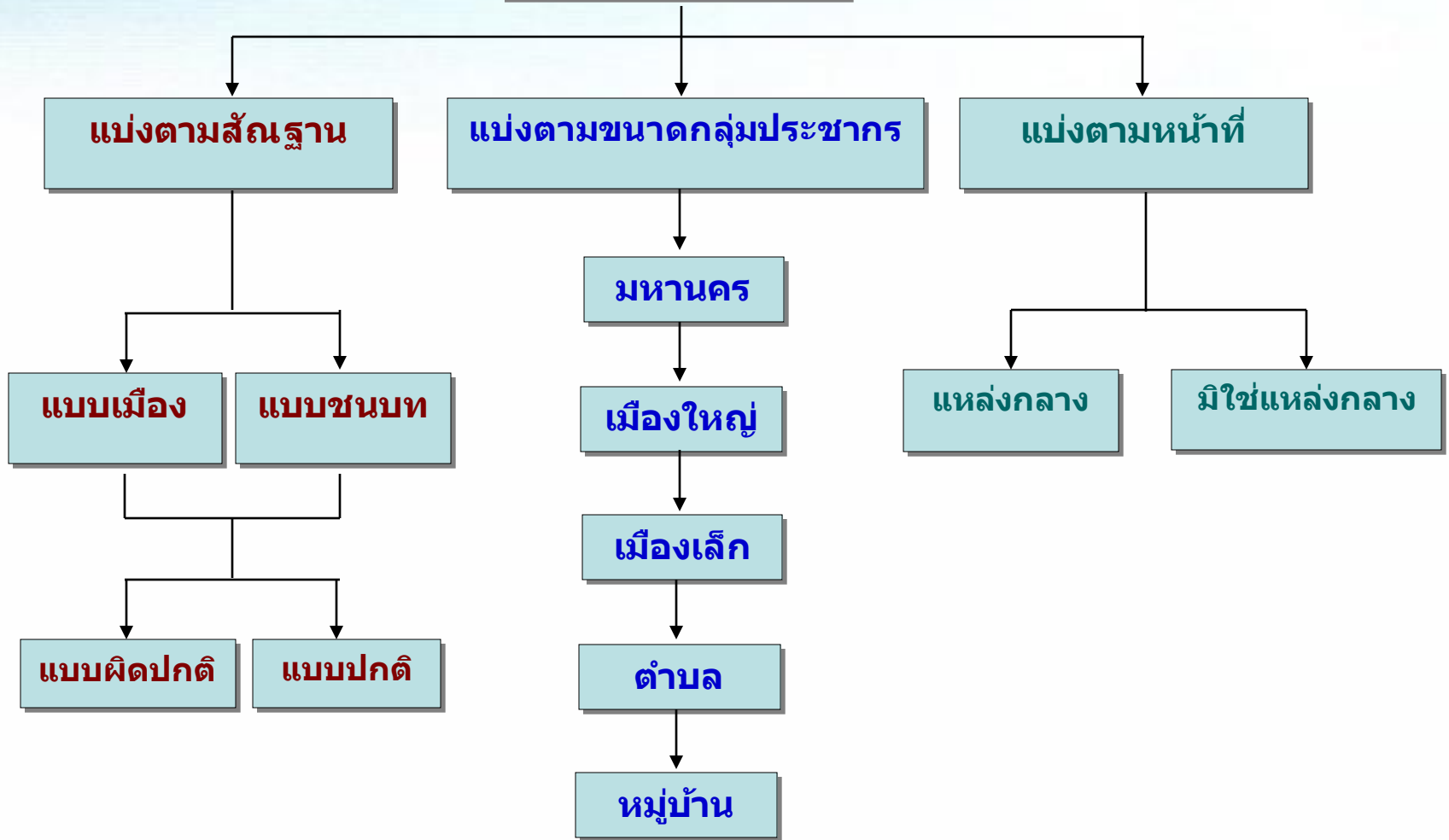
(4) ระบบการติดต่อสื่อสาร (communication systems) เช่น
โทรศัพท์ วิทยุ โทรทัศน์

(5) ระบบระบายน้ำและของเสีย (sewerage and drainage)

การตั้งถิ่นฐาน

ปัจจัยการตั้งถิ่นฐานมนุษย์

ปัจจัยทางสภาพภูมิศาสตร์และที่ตั้ง

ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ปัจจัยทางสังคม

ปัจจัยทางวัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อ

ปัจจัยอื่นๆ

ประเภทการตั้งถิ่นฐานมนุษย์

1. การตั้งถิ่นฐานในชนบท (Pattern of Rural Settlement)

1.1) การตั้งถิ่นฐานในที่ทำกิน

: บ้านเรือนตั้งอยู่ตามไร่ นาและสวนเพาะปลูก แต่ละหลังคาเรือนอยู่ห่างกัน ตัวบ้านตั้งในพื้นที่แปลงที่ดินทำกิน

1.2) การตั้งถิ่นฐานตามทางแยกถนนตัดกัน (Cross-Road Settlement)

: บ้านเรือนจะอยู่ตามมุมถนนเกิดขึ้นหลังจากถนนตัดกันเป็น 3 แยก/4 แยก

1.3 การตั้งถิ่นฐานตามเส้นทางคมนาคม (Linear Settlement)

: บ้านเรือนตั้งริมเส้นทางคมนาคมสายหลัก ถนน หรือริมฝั่งแม่น้ำและลำคลอง

1.4 การตั้งถิ่นฐานแบบวงกลม (Round Settlement)

: บ้านเรือนตั้งอยู่โดยรอบศูนย์กลางชุมชนและบริการต่างๆ เช่น

- โรงเรียน
- โรงพยาบาล
- วัด
- สถานที่สาธารณะ

บ้านเรือนตั้งอยู่เป็นระเบียบริมถนนวงแหวนโดยรอบ ตามมาเป็นโรงนา และไร่นาอยู่สุดอาณาเขตหมู่บ้าน

1.5 การตั้งถิ่นฐานแบบชุมชนใหญ่ (Regional Settlement)

: บ้านเรือนจะรวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ขนาดประมาณ 5-7 หมู่บ้าน โดยมีแหล่งศูนย์กลางบริการใช้ร่วมกัน เช่น วัด ตลาด โรงเรียน และโรงพยาบาลเป็นศูนย์กลางชุมชน

การตั้งถิ่นฐานชุมชนชนบทประเทศไทย

ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของประเทศไทยจะมีความแตกต่างกันตามภูมิภาค โดยขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และรูปแบบการผลิต/การเพาะปลูกเป็นหลัก เช่น

1. ภาคกลาง : รูปแบบการตั้งถิ่นฐานแบ่งการตั้งถิ่นฐาน 3 รูปแบบ

1.1 การตั้งถิ่นฐานแบบกลุ่ม เป็นการตั้งถิ่นฐานที่มักจะปรากฏในบริเวณที่ราบใกล้แม่น้ำ บริเวณแยกของเส้นทางคมนาคม

1.2 การตั้งถิ่นฐานแบบกระจาย จะพบบริเวณที่มีการทำการเกษตรแบบเพิ่มผลผลิต หรือการทำการเกษตรแบบเข้มข้น

1.3 การตั้งถิ่นฐานตามแนวเส้นทางคมนาคม เส้นทางคมนาคมเป็นที่ดึงดูดการตั้งถิ่นฐานของประชากรตั้งแต่อดีต โดยเฉพาะแม่น้ำ ลำคลอง

การตั้งถิ่นฐานชุมชนชนบทประเทศไทย

2. ภาคเหนือ : การตั้งถิ่นฐานตามแนวเส้นทางคมนาคม โดยเฉพาะบริเวณที่ราบบริเวณธรรมชาติตามแนวของแม่น้ำปิง

แนวโน้มปัจจุบันเป็นการตั้งถิ่นฐานตามแนวเส้นทางคมนาคม ถนนสายใหญ่ อีกรูปแบบหนึ่งคือ การตั้งถิ่นฐานแบบกลุ่มจะปรากฏบริเวณถนนตัดกัน บริเวณโค้งแม่น้ำ และถ้าหุบเขาเป็นแอ่งแผ่นดินขนาดใหญ่ ทำให้ลักษณะการตั้งถิ่นฐานเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่

3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : รูปแบบการตั้งถิ่นฐานแบ่งเป็น 2 แบบ

3.1 การตั้งถิ่นฐานแบบกลุ่ม จะพบโดยทั่วไปบริเวณใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ นอกจากนี้ยังพบบริเวณรอบๆ อ่างเก็บน้ำ บริเวณเนิน บริเวณเส้นทางคมนาคม

3.2 การตั้งถิ่นฐานแบบกระจาย มักจะพบอยู่โดยทั่วไปในพื้นที่การเกษตรซึ่งอยู่ห่างจากชุมชนที่เป็นหมู่บ้าน ตำบล

การตั้งถิ่นฐานชุมชนชนบทประเทศไทย

6. ภาคใต้ : รูปแบบการตั้งถิ่นฐานแบ่งเป็น

การตั้งถิ่นฐานแบบกลุ่มที่มีขนาดแตกต่างกันขึ้นอยู่กับตัวแปรอื่นๆ เช่น ขนาดของถนน ขนาดลำคลอง นอกจากนี้ ยังอยู่รวมกันเป็นกลุ่มบริเวณที่มีทรัพยากรแร่ธาตุประเภทดีบุก วุลแฟรม

ส่วนการตั้งถิ่นฐานตามแนวเส้นทางคมนาคม และการตั้งถิ่นฐานแบบกระจาย ก็มีลักษณะคล้ายกับภาคอื่นๆ ของประเทศ

2. การตั้งถิ่นฐานในเมือง (Pattern of Urban Settlement)

2.1 การตั้งถิ่นฐานแบบทฤษฎีวงแหวนร่วม (Concentric Theory)

: Ernest W. Burgess ลักษณะการตั้งชุมชนจะมีจุดศูนย์กลางและขยายตัวออกเป็นชั้นๆ จากจุดศูนย์กลางออกไป :

1. เขตใจกลางเมือง (Central business district) ศูนย์กลางค้า การคมนาคมและย่านธุรกิจ
2. เขตปรับเปลี่ยน (Zone in transition) ย่านการค้าขายส่ง โกดังเก็บสินค้า
3. เขตอาศัยของคนงาน (Zone of dependent-working men's home) ที่อยู่อาศัยของกรรมกรโรงงาน
4. เขตที่อยู่อาศัยชั้นดี (Zone of better residences)
5. เขตสัณจรเข้าเียน (Commuter's zone)

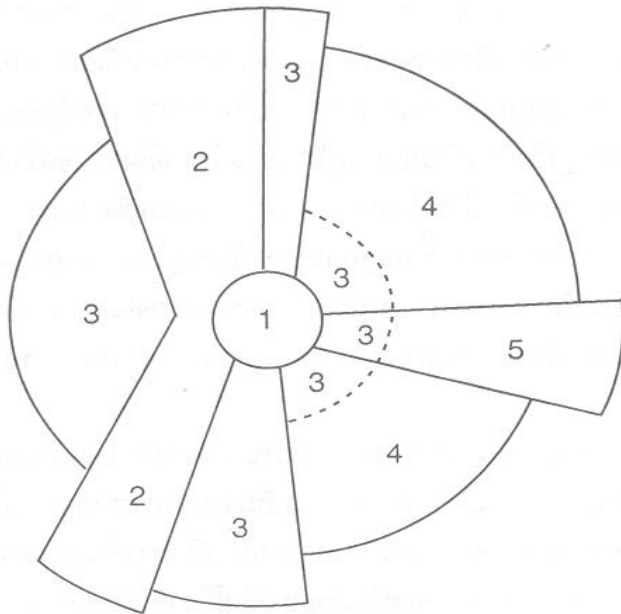

2. การตั้งถิ่นฐานในเมือง (Pattern of Urban Settlement)

2.2 การตั้งถิ่นฐานแบบทฤษฎีรูปเสี้ยว/ ลิ่ม (Sector Theory)

: Homer Hoyt การตั้งชุมชนจะขยายตัวแผ่ออกไปจากจุดศูนย์กลางของเมืองตามถนนหรือลำน้ำสายสำคัญต่างๆ

1. เขตใจกลางเมือง (Central business district)

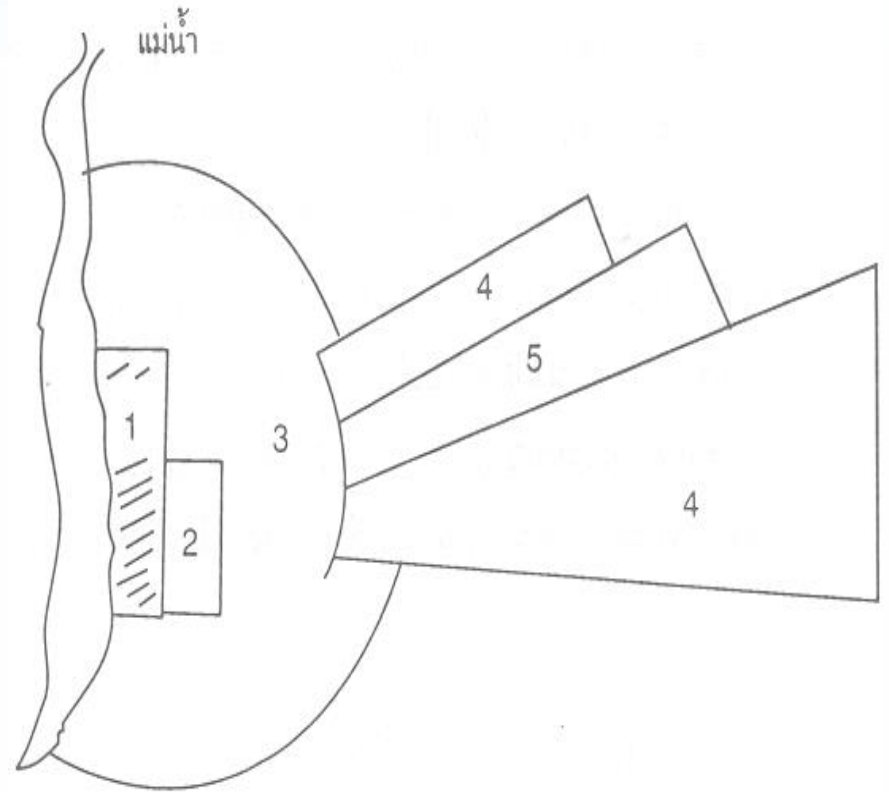
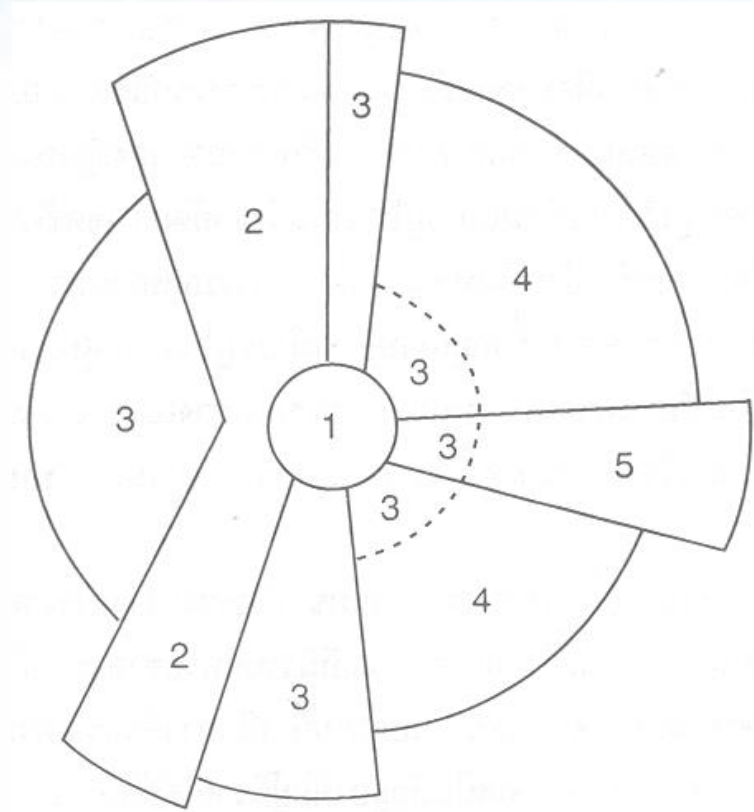
2. เขตปรับเปลี่ยน (Zone in transition)

3. เขตอาศัยของคนงาน (Zone of dependent-working men's home)

4. เขตที่อยู่อาศัยชั้นดี (Zone of better residences)

5. เขตสัญจรเข้าเย็น (Commuter's zone)

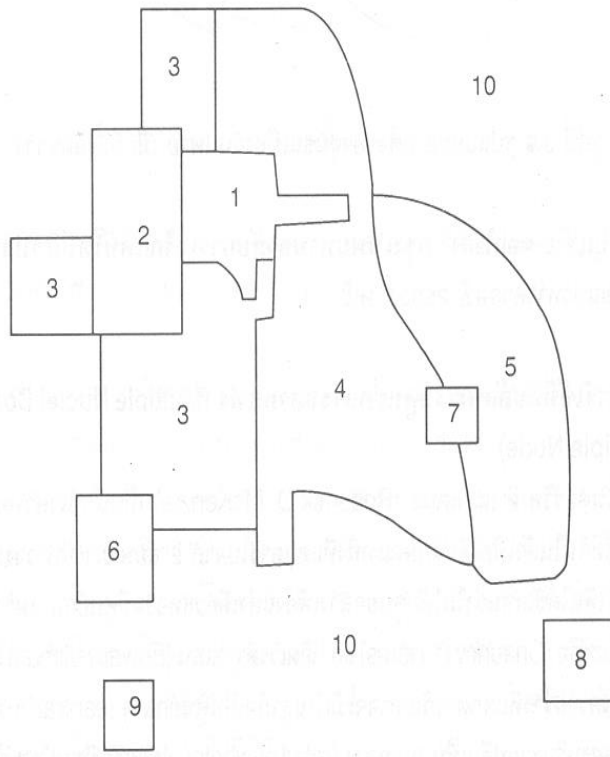

2. การตั้งถิ่นฐานในเมือง (Pattern of Urban Settlement)

2.3 การตั้งถิ่นฐานแบบทฤษฎีหลายศูนย์กลาง (Multiple Node)

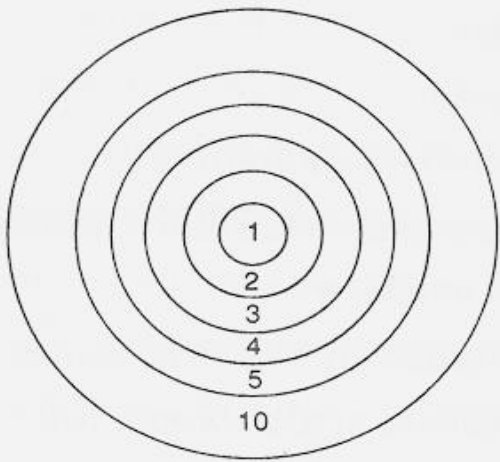
: Harris และ Ullman การตั้งชุมชนนิยมกระจายตัวอยู่ตาม

ย่านการค้า/ศูนย์กลางชุมชนที่มีหลายแห่งในเมืองนั้นๆ

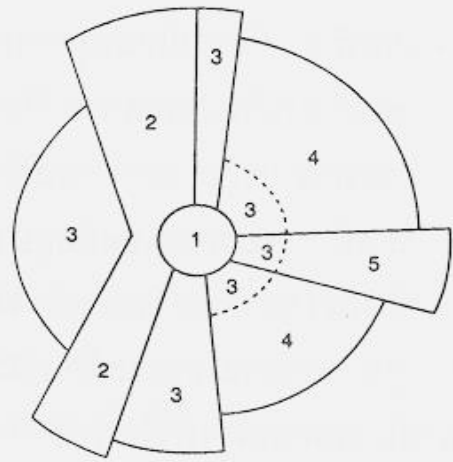

1. ศูนย์กลางย่านธุรกิจ
2. แหล่งจำหน่ายสินค้าขายส่ง
3. เขตที่พักอาศัยของผู้มีรายได้น้อย
4. เขตที่พักอาศัยของผู้มีรายได้ปานกลาง
5. เขตที่พักอาศัยของชนชั้นสูง
6. แหล่งอุตสาหกรรมหนัก
7. แหล่งธุรกิจรอบนอก
8. เขตที่พักอาศัยย่านชานเมือง
9. แหล่งอุตสาหกรรมนอกเมือง
10. เขตที่พักอาศัยของคนเดินทางเข้าไปทำงานในเมือง

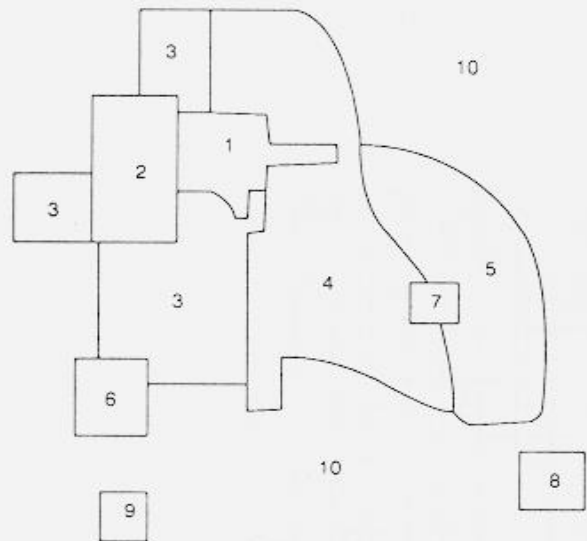

CONCENTRIC ZONE THEORY

SECTOR THEORY

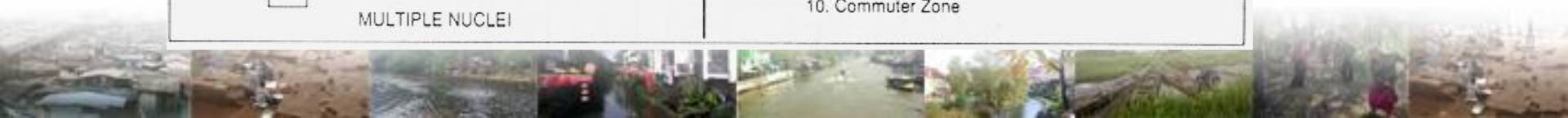

MULTIPLE NUCLEI

THREE GENERALIZATIONS OF THE INTERNAL STRUCTURE OF CITIES

District

1. Central Business District
2. Wholesale Light Manufacturing
3. Low-class Residential
4. Medium-class Residential
5. High-class Residential
6. Heavy Manufacturing
7. Outlying Business District
8. Residential Suburb
9. Industrial Suburb
10. Commuter Zone

ลักษณะการตั้งถิ่นฐานมนุษย์

1. การตั้งถิ่นฐานมนุษย์มีลักษณะรวมกันเป็น “จุด”

- การตั้งบ้านเรือนรวมกันและพึ่งพากันอย่างเป็นระบบ โดยไม่ได้
อยู่อย่างโดดเดี่ยว

- การกระจายหน่วยการตั้งถิ่นฐานอาจมีรูปแบบเป็นเส้นตรง/
เกาะกลุ่ม/กระจายกลุ่ม

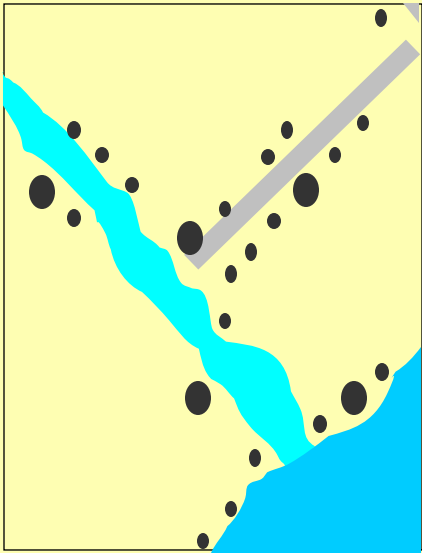
2. การตั้งถิ่นฐานมนุษย์อาจมีลักษณะเป็น “พื้นที่” ที่มีการจัดแบ่ง เพื่อใช้ทำกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์และสังคม

“พื้นที่เป็นการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ ภายในหน่วยการตั้งถิ่นฐานมนุษย์ โดย
จะมีความสัมพันธ์ในการจัดสรรที่ดินตามมูลค่าที่ดิน”

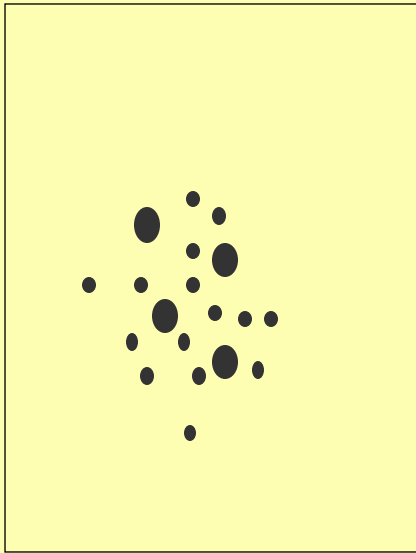

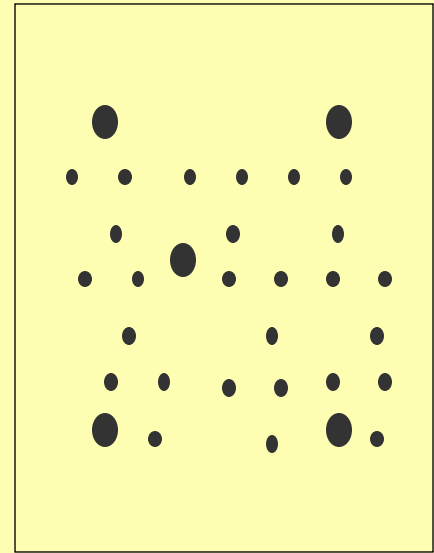
รูปแบบการตั้งถิ่นฐานในลักษณะต่างๆ ภายใต้ลำดับศัภย์ของชุมชน

เส้นตรง

เกาะกลุ่ม

กระจาย

ลักษณะการตั้งถิ่นฐานในรูปแบบชุมชนต่างๆ

1. การตั้งถิ่นฐานของชุมชนแบบชั่วคราว (Temporary human settlement)
2. หมู่บ้าน (Villages)
3. ชุมชนเมือง (Polises)
4. ชุมชนเมืองใหญ่ หรือมหานคร (Metropolises)
5. ชุมชนอภิมหานคร (Megalopolises)
6. ชุมชนประเทศ (National systems)
7. ชุมชนประชาคมสากล (International systems)

รูปแบบชุมชนที่เหมาะสม

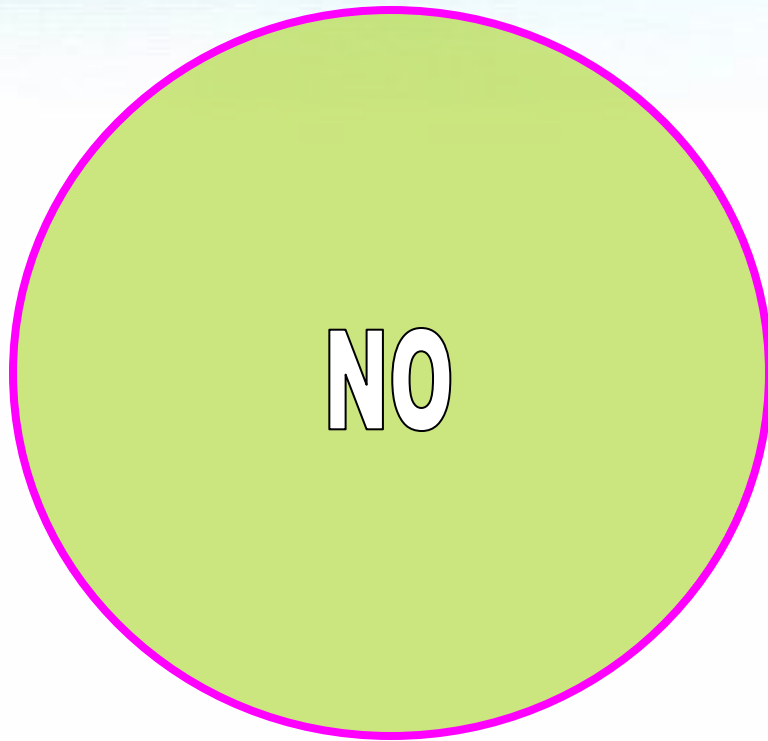
1. หมู่บ้าน (Neighborhood)

ประกอบด้วย 250 ครัวเรือน ความหนาแน่นประมาณ 3.5 คน/ครัวเรือน
จำนวนประชากร 800-900 คน

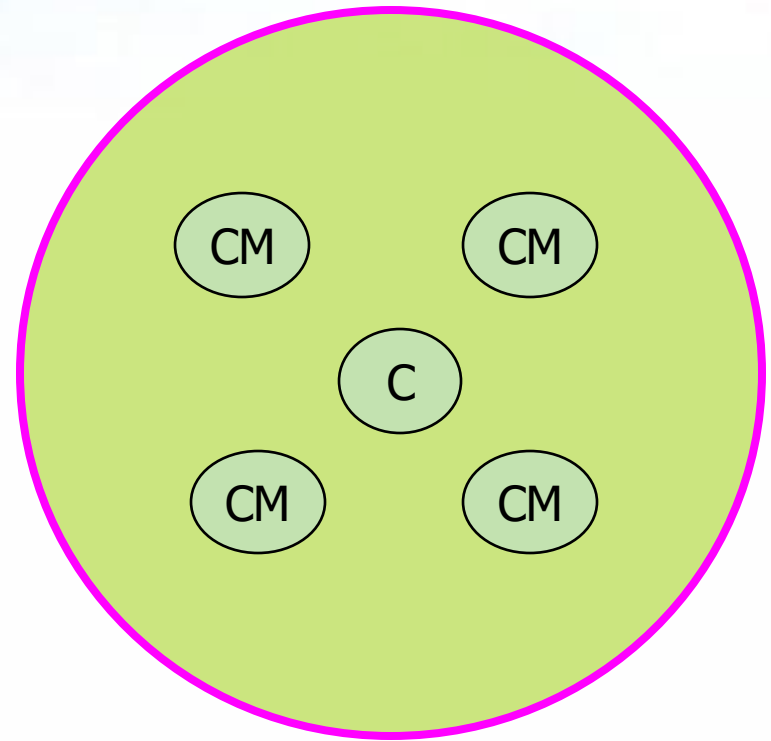
2. เมืองขนาดเล็ก (Community)

ประกอบด้วย 4 - 5 หมู่บ้าน บริเวณศูนย์กลางการค้าของเมือง ประชาชนจะอาศัย
ประมาณ 250 ครัวเรือน โดยประชากร 4-5 หมู่บ้าน แต่ละเมือง 5,500 คน

รูปแบบหมู่บ้าน

รูปแบบเมืองขนาดเล็ก

รูปแบบชุมชนที่เหมาะสม

3. เมือง (town)

ประกอบด้วย 4 -5 เมืองเล็ก บริเวณศูนย์กลางการค้าของเมือง ประชาชนอาศัยประมาณ 4,000 ครอบครัว จำนวนประชากรของ 4-5 เมืองขนาดเล็กประมาณ 25,000 คน

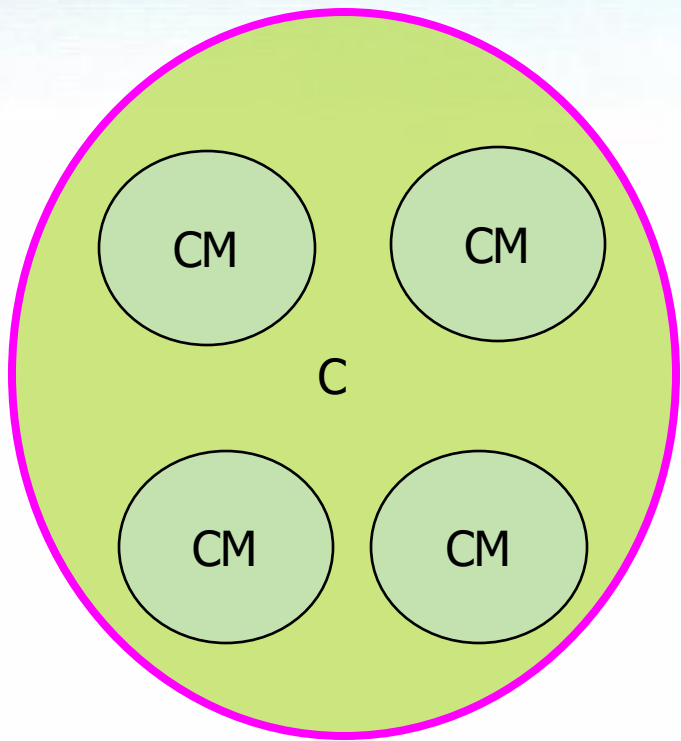
4. นคร (city)

ประกอบด้วยเมืองประมาณ 10 เมือง บริเวณศูนย์กลางเมืองมีประชาชนอาศัยประมาณ 1,000 ครอบครัว โดยจำนวนประชากร 280,000-300,000 คน

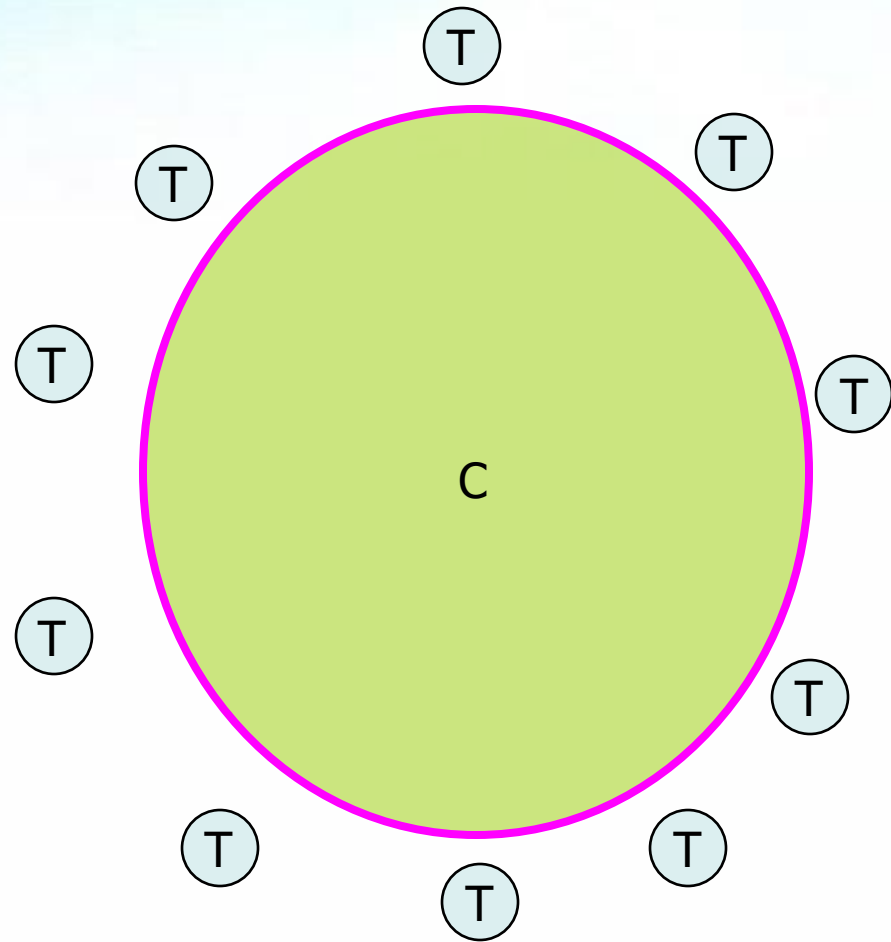
5. มหานคร (metropolis)

จำนวนพลเมืองบริเวณชานเมือง Metro Frame (MF) 10,000 ครอบครัว บริเวณศูนย์กลาง 100,000 ครอบครัว มหานครจะมีประชากร 3,300,000 คน

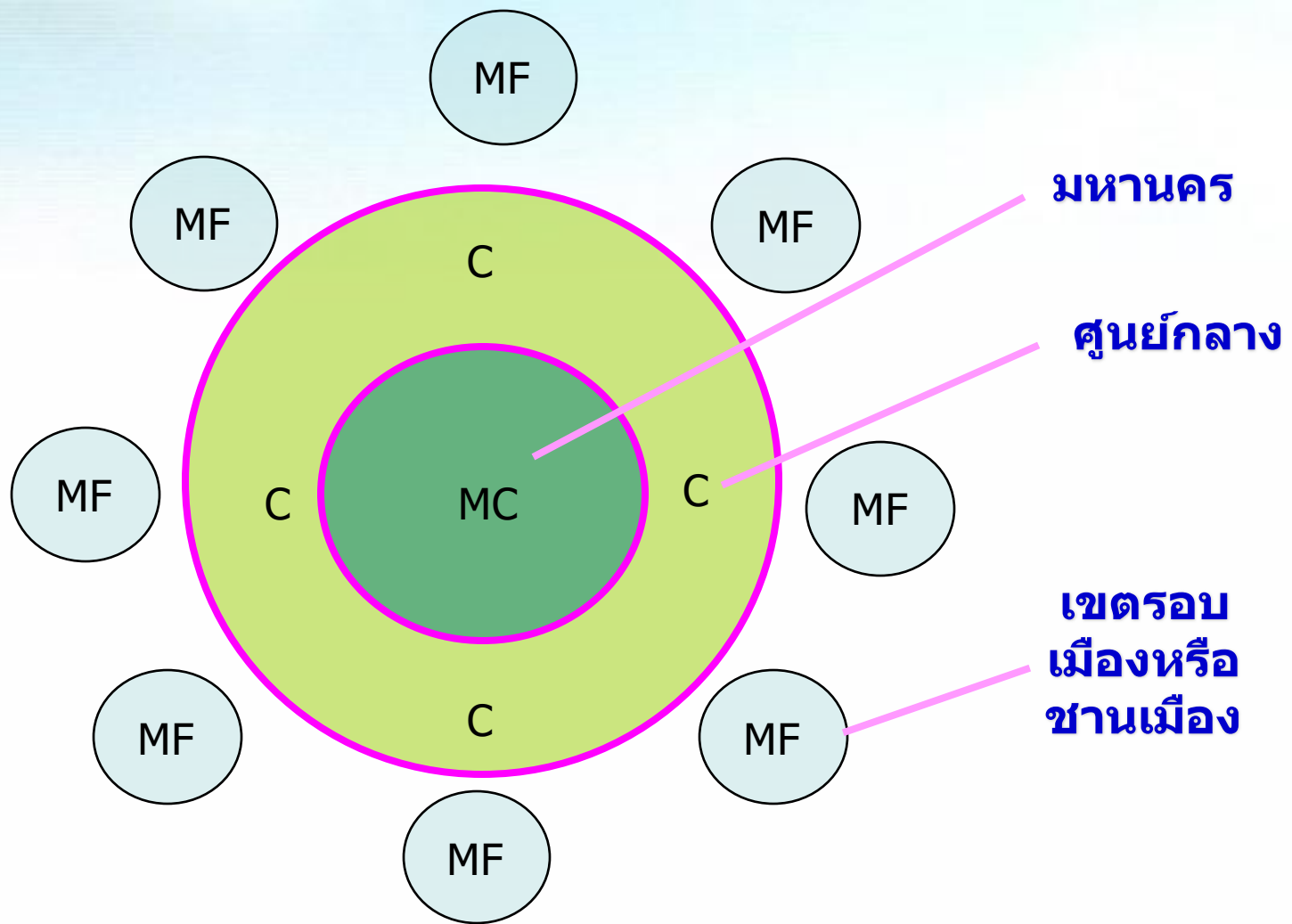

รูปแบบของเมือง (Town)

รูปแบบของนคร (City)

รูปแบบมหานคร (Metropolis)

หน่วยการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์

1. บ้าน ▶ ครัวเรือนอาศัยอยู่
2. หมู่บ้าน ▶ นิยมประกอบอาชีพทางการเกษตร
3. ชุมชนเมือง ▶ การจัดตั้งย่านอุตสาหกรรม
4. ชุมชนเมืองใหญ่ /มหานคร ▶ ประชากรอยู่อย่างหนาแน่น มีการวางแผนพัฒนา/
จัดเตรียมสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

หน่วยการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์

5. ชุมชน อภิมหานคร

- ▶ ชุมชนที่มีการเชื่อมต่อของมหานครหลายมหานคร
- ▶ เขตย่านอุตสาหกรรม เขตเพาะปลูกและเขตพื้นที่
สีเขียวติดต่อกัน

6. ชุมชนระดับ ประเทศ

- ▶ การตั้งถิ่นฐานระดับกว้างโดยกำหนดเป้าหมายของ
ชุมชนให้สอดคล้องกับคนส่วนใหญ่ประเทศ

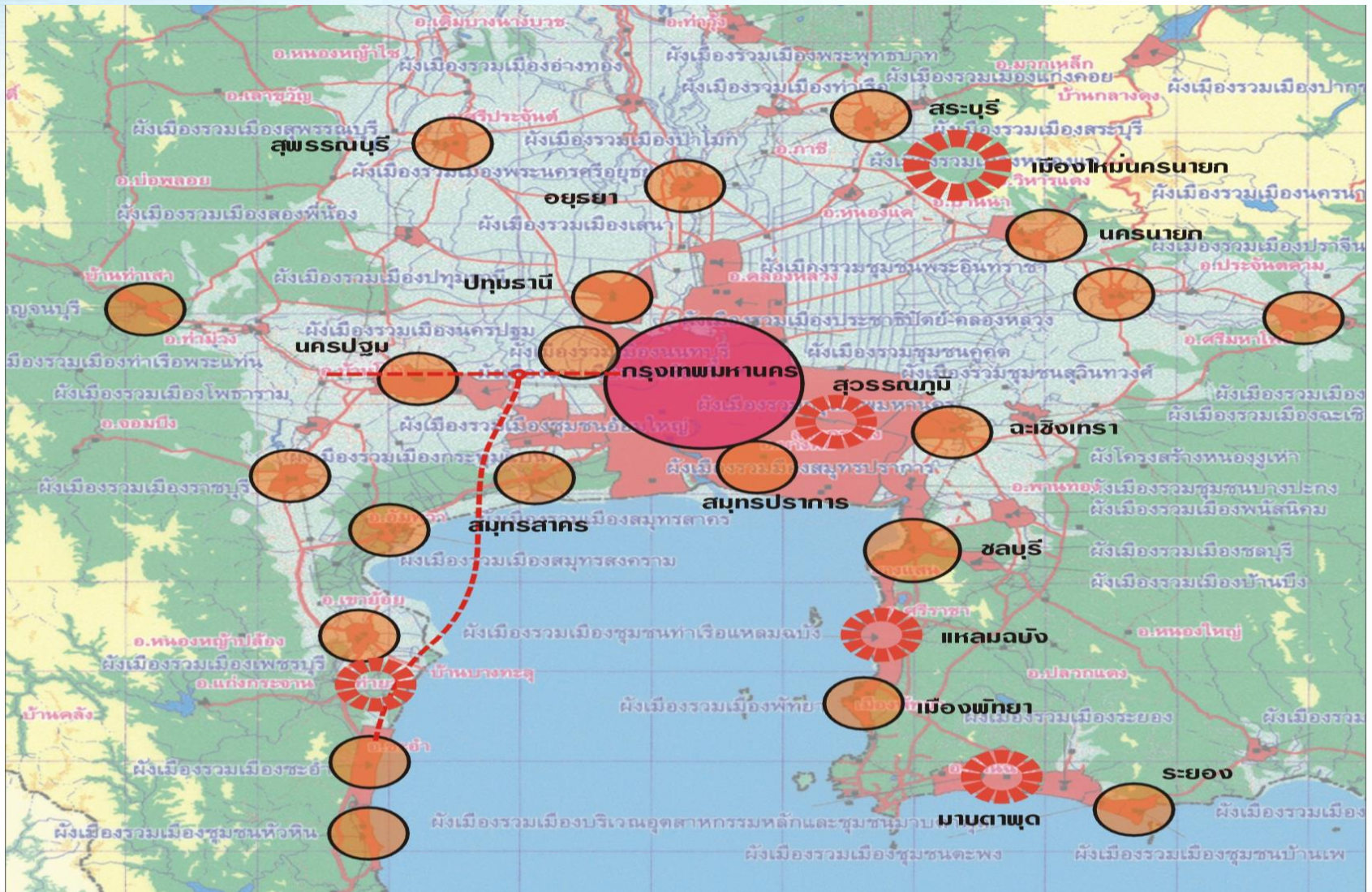
7. ชุมชนระดับ สากล

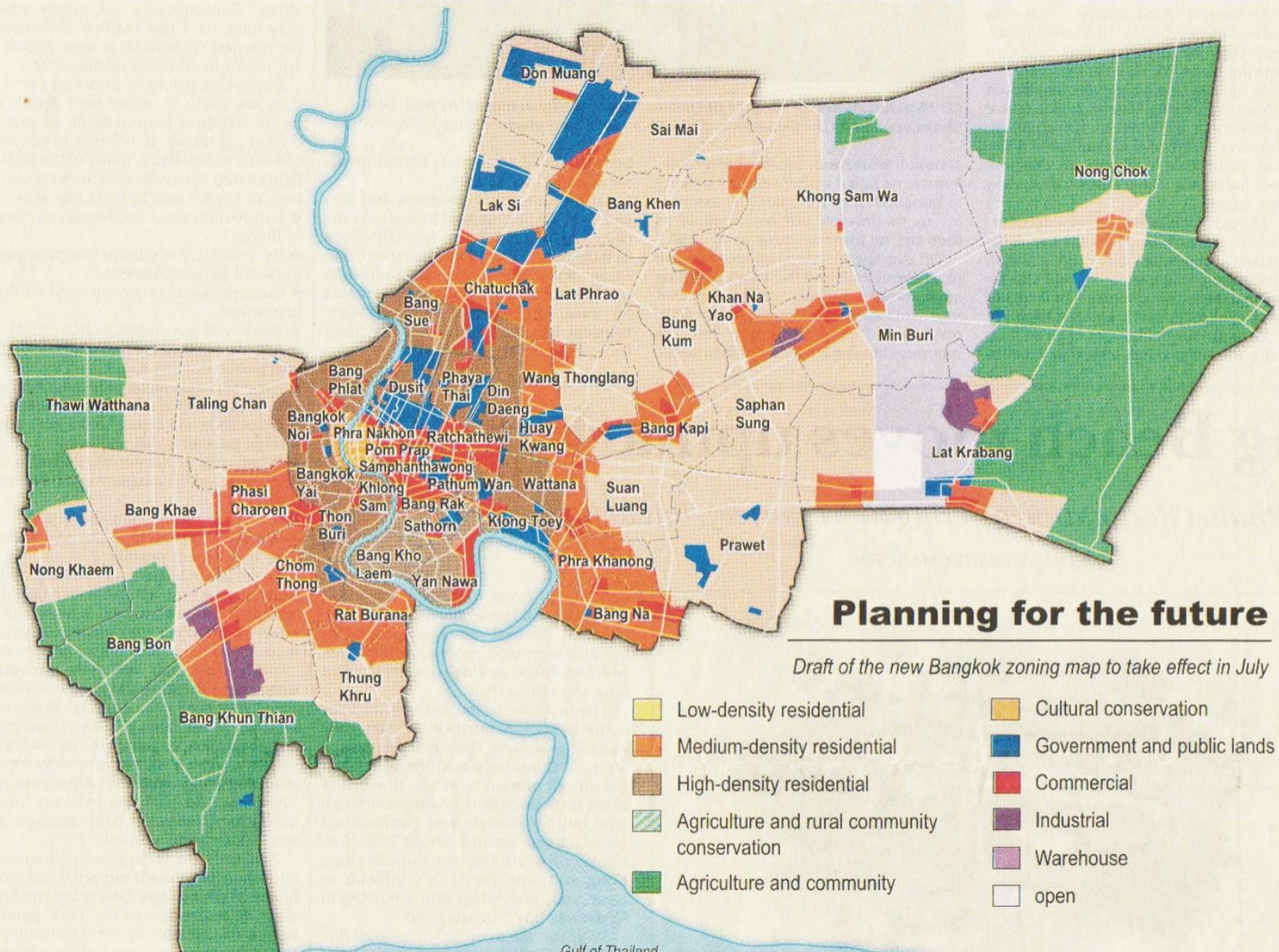
- ▶ เป้าหมายระดับชาติ/ประเทศ หลากๆ ประเทศกำหนด
เป้าหมายร่วมกันด้านการตั้งถิ่นฐาน สภาพ
ปัญหาและการแก้ไข

SATTELITE TOWNS

ปัญหาการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์

1. การเพิ่มประชากรเมืองและการขยายเขตเมือง

ปี 2510	ประชากรประมาณ	32 ล้านคน
ปี 2540	ประชากรประมาณ	60 ล้านคน
ปี 2559	ประชากรประมาณ	65.9 ล้านคน

ประชากรเขตเมืองเพิ่ม

จาก 5 ล้าน เป็น ▶ 20 ล้านคน ◀ 2540

จาก 20 ล้าน เป็น ▶ 22.7 ล้านคน ◀ 2559 (34.45%)

การขยายเขตเมืองล้ำเข้าไปในเขตชนบทอย่างไม่มีระเบียบ

- ? ขยายออกไปตามถนนสายหลัก
- ? เกิดศูนย์กลางธุรกิจย่านชานเมือง
- ? การก่อสร้างชุมชนพักอาศัยไม่มีโครงข่ายรองรับ

ปัญหาการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์

2. การกระจายตัวประชากรเมืองขาดความสมดุล

- ระบบเมืองแบบเอกรนคร

» กทม.

- เมืองรองมีขนาดเล็กเกินไป

» ส่งผลกระทบต่อการกระจายความเจริญไปออกสู่ส่วนภูมิภาค

» เกิดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นเข้าสู่เมืองหลวง

3. ความหนาแน่นและการบริการขั้นพื้นฐานไม่เพียงพอ

- การใช้ที่ดินผิดประเภทและเกิดการรุกร้ำพื้นที่อื่นๆ

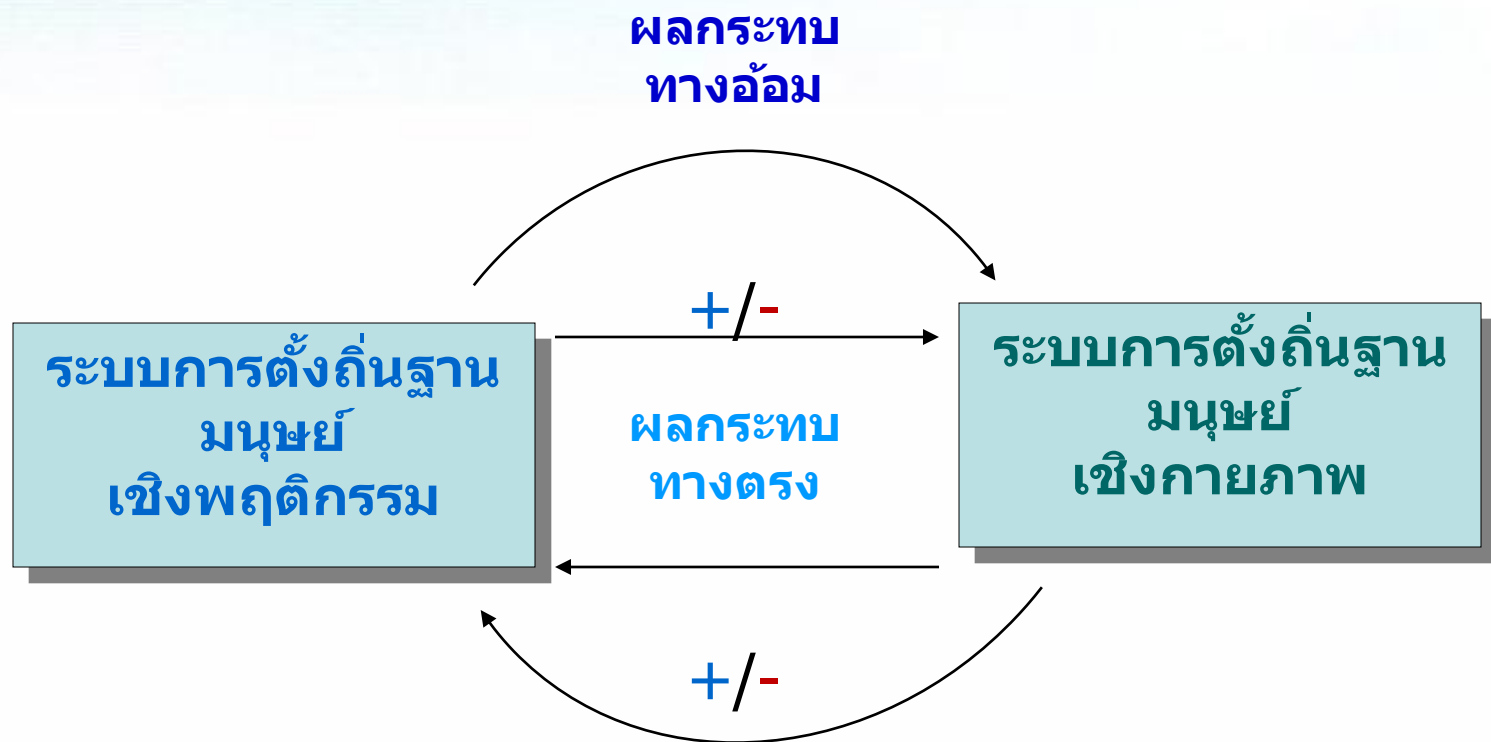
» กทม. และเมืองขนาดใหญ่ทั่วประเทศ

- การขาดแคลนบริการพื้นฐานของเมือง

» ทำให้คุณภาพชีวิตและความสะดวกลดลง

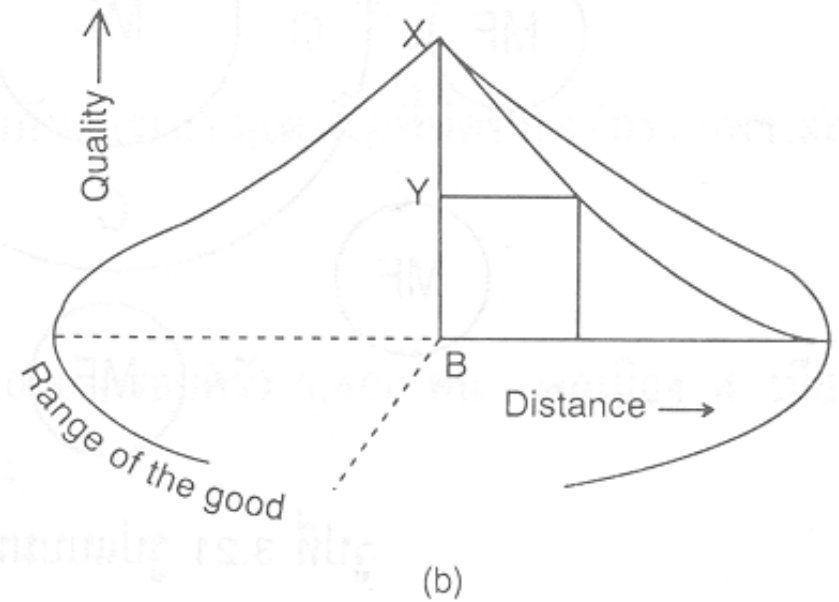
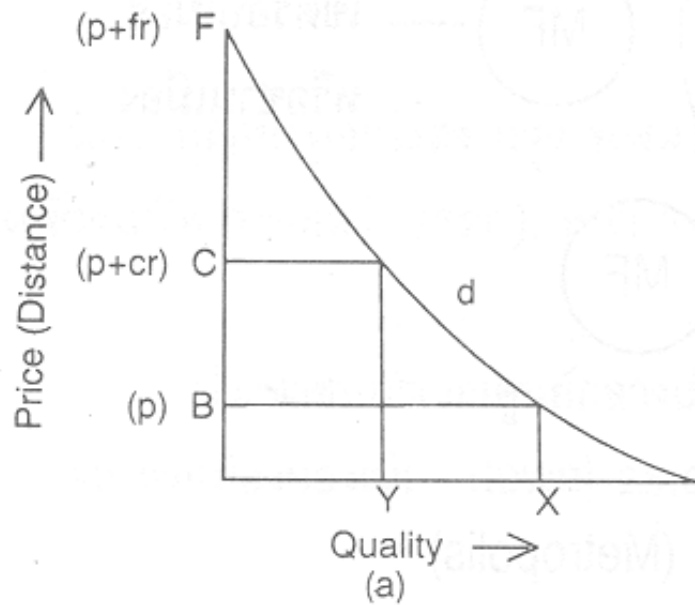
» เกิดปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาสังคม การสาธารณสุข ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์

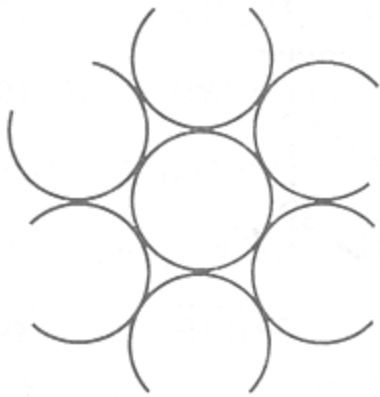

สมมติฐานจำนวนสินค้า/บริการและราคาในระยะทางหนึ่ง

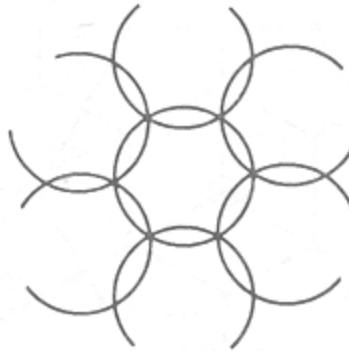

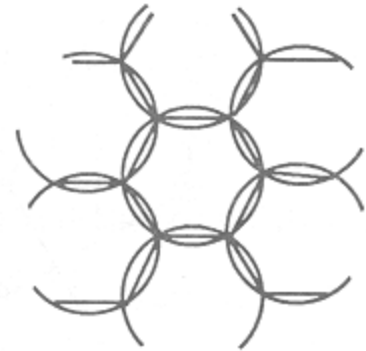
เขตอิทธิพลของการบริการสินค้า ของผู้ผลิตต่างๆ ในสินค้าตัวเดียวกัน

(a)

(b)

(c)

การจัดลำดับของศูนย์กลางชุมชนเมื่อตัวคงที่เป็น 3 ($h=3$)

